

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Σχέσεων Κράτους Πολίτη

ΠΟΡΙΣΜΑ

(ΝΟΜΟΣ 2477/1997 “Συνήγορος του Πολίτη και Σώμα Ελεγκτών-Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης” Άρθρο 4, Παράγραφος 6)

[ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΕΡΕΥΝΑ]

Θέμα:

**ΒΙΑΙΗ ΕΠΙΒΙΒΑΣΗ ΥΠΕΡΑΡΙΘΜΩΝ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΑΠΟΠΛΟΥ ΤΟΥ Ε/Γ-Ο/Γ ΠΛΟΙΟΥ
ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ ΣΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΗΣ ΚΕΑΣ ΣΤΙΣ 9
ΙΟΥΛΙΟΥ 2000**

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Αλίκη Κουτσομάρη

Επιστήμονες: Παναγιώτης Αλεξόπουλος, Μαρία Λιαδή, Σάββας Σάρρας

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2000

ΠΟΡΙΣΜΑ

**(ΝΟΜΟΣ 2477/1997 “Συνήγορος του Πολίτη και Σώμα Ελεγκτών-Επιθεωρητών
Δημόσιας Διοίκησης” Άρθρο 4, Παράγραφος 6)**

ΘΕΜΑ :

**Βίαιη επιβίβαση υπεράριθμων επιβατών και προσωρινή απαγόρευση
απόπλου του Ε/Γ-Ο/Γ πλοίου ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ στο λιμάνι της Κέας στις 9
Ιουλίου 2000.**

**Συνήγορος του Πολίτη
Κύκλος Σχέσεων Κράτους- Πολίτη
Επιστήμονες: Π.Αλεξόπουλος, Μ.Λιαδή, Σ.Σάρρας**

Αθήνα, 03.08.2000

Προς τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας
κ. Χρήστο Παπουτσή

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Η παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη είναι δυνατή, είτε μέσω των ατομικών αναφορών των πολιτών, είτε με τη διαδικασία της αυτεπάγγελτης έρευνας υποθέσεων που έχουν προκαλέσει ιδιαίτερο ενδιαφέρον της κοινής γνώμης (άρθρ. 4, Ν. 2477/97 του Συνηγόρου του Πολίτη). Ο εξαιρετικός χαρακτήρας της διαδικασίας αυτής επιβάλλει ιδιαίτερη προσοχή στη χρήση της προσφυγής σ' αυτήν και για το λόγο αυτό έχει περιορισθεί μέχρι σήμερα σε περιπτώσεις ευαίσθητων κοινωνικών χώρων, στους οποίους είναι δυσχερής η πληροφόρηση και η σύνταξη ατομικών αναφορών, όπως άλλωστε φαίνεται και στο ανάλογο τμήμα της Ετήσιας Έκθεσης του Συνηγόρου του Πολίτη για το έτος 1999.

Δεν μπορεί να αμφισβητήσει κανείς ότι το θέμα της μετακίνησης των πολιτών, Ελλήνων και ξένων, μέσω του ακτοπλοϊκού δικτύου της χώρας κατά τους θερινούς μήνες, είναι ιδιαίτερα σοβαρό, εφόσον αφορά την ασφάλεια των επιβατών, την ταλαιπωρία τους από τη μη τήρηση των προκαθορισμένων ωρών αναχώρησης και άφιξης των πλοίων και βέβαια όταν πλήττει την εικόνα της χώρας μας, με επιπτώσεις τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Στα πλαίσια αυτά, ο Συνήγορος του Πολίτη αποφάσισε τη διενέργεια αυτεπάγγελτης έρευνας και αυτοψίας, από κλιμάκιο αποτελούμενο από τους Ειδικούς Επιστήμονες Παναγιώτη Αλεξόπουλο και Μαρία Λιαδή και τον Βοηθό Επιστήμονα Σάββα Σάρρα, για τις συνθήκες υπό τις οποίες δημιουργήθηκαν τα σοβαρά προβλήματα στο λιμάνι της Κέας κατά την επιβίβαση στο πλοίο ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ την Κυριακή 9 Ιουλίου 2000, Η σχετική απόφαση της 12 Ιουλίου 2000 σας κοινοποιήθηκε.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Το κλιμάκιο μετέβη την Τετάρτη 12 Ιουλίου στην Κέα για τη διερεύνηση των συνθηκών κάτω από τις οποίες συνέβησαν τα γεγονότα, καθώς και των ενεργειών των Λιμενικών Αρχών.

Ειδικότερα, το κλιμάκιο επισκέφθηκε το Λιμενικό Σταθμό Κέας για τη διενέργεια αυτοψίας και συναντήθηκε με το Λιμενοσταθμάρχη, Σημαιοφόρο Λ.Σ. κ.***, ο οποίος παρέθεσε τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν καθώς και τις ενέργειες στις οποίες προέβη για τη διευθέτηση του προβλήματος που ανέκυψε.

Συνάντησε επίσης, τον Λιμενάρχη Λαυρίου Αντιπλοιάρχου Λ.Σ. κ.***, όπου υπάγεται ο Λιμενικός Σταθμός Κέας, ζητήθηκαν και οι δικές του απόψεις για το συμβάν, δεδομένου ότι κατά τη διάρκεια των γεγονότων μετέβη στην Κέα μετά από κλήση του οικείου Λιμενικού Σταθμού και, επομένως, είχε ίδια αντίληψη για τα διαδραματισθέντα.

Το κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη πήρε μέρος σε προγραμματισμένη σύσκεψη τοπικών φορέων της Κέας, στην οποία συμμετείχαν η Δήμαρχος, ο Λιμενοσταθμάρχης, ο Σύλλογος Επαγγελματιών, ο Λιμενάρχης Λαυρίου και δημότες. Εκεί, μεταξύ άλλων θεμάτων, συζητήθηκε το θέμα της ακτοπλοϊκής συγκοινωνίας προς και από το νησί και ειδικότερα το συγκεκριμένο περιστατικό. Στην συζήτηση για το συγκεκριμένο περιστατικό, ακούστηκαν οι απόψεις κατοίκων, επιβατών των εκπροσώπων των Λιμενικών Αρχών, καθώς και της εκπροσώπου του πρακτορείου που εκπροσωπεί το ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ.

Για την πληρότητα της ενημέρωσης του και την περαιτέρω συλλογή πληροφοριών το κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη ζήτησε την άποψη, τόσο μόνιμων κατοίκων της Κέας που παρέστησαν στο περιστατικό, όσο και επιβατών που ταξίδεψαν με το ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ την Κυριακή, 9 Ιουλίου 2000, καθώς και μελών των πληρωμάτων του ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ και του ΜΥΡΙΝΑ ΕΞΠΡΕΣ.

Μετά την επάνοδο του στην Αθήνα και κατά την εξέλιξη της διερεύνησης της υπόθεσης, το κλιμάκιο επικοινωνήσε με αυτόπτες μάρτυρες του γεγονότος.

Τέλος, πραγματοποιήθηκε συνάντηση με στελέχη του Κλάδου Λιμενικής Αστυνομίας και Εποπτείας Λιμένων του ΥΕΝ και ζητήθηκαν οι απόψεις τους για το συμβάν.

Στο σημείο αυτό, θα θέλαμε να τονίσουμε την άψογη συνεργασία των στελεχών του Λιμενικού Σώματος με το κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη, που διενήργησε την διερεύνηση της υπόθεσης και την προθυμία τους για παροχή στοιχείων και απόψεων.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

Για την καλύτερη κατανόηση των αιτίων που οδήγησαν στη βίαιη επιβίβαση επιβατών, στην απαγόρευση απόπλου του ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ και της τελικής άρσης απαγόρευσης του απόπλου του, μετά από πολύωρη καθυστέρηση, σας παραθέτουμε μαρτυρίες κατοίκων και επιβατών, σχετικά με τις συνθήκες που επικρατούν τα τελευταία χρόνια στην ακτοπλοϊκή συγκοινωνία της γραμμής Λαύριο-Κέα –Λαύριο.

Η δρομολόγηση δεύτερου πλοίου στην παραπάνω ακτοπλοϊκή γραμμή ήταν πάγιο αίτημα των κατοίκων τα τελευταία 20 χρόνια καθώς το ΜΥΡΙΝΑ ΕΞΠΡΕΣ, που μέχρι πρόσφατα ήταν το μοναδικό δρομολογημένο πλοίο στη γραμμή, δεν επαρκούσε για τις ανάγκες επικοινωνίας του νησιού με το Λαύριο, ιδιαίτερα το καλοκαίρι και τις ημέρες αυξημένης κίνησης. Στο παραπάνω πλοίο, αλλά και στα πλοία που ικανοποιούσαν έκτακτες ανάγκες κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, σύμφωνα με μαρτυρίες κατοίκων και επιβατών, δεν γίνονταν καταμετρήσεις, αν και κατά τους ισχυρισμούς τους, σε πολλές περιπτώσεις ο αριθμός των επιβαινόντων ξεπερνούσε τον προβλεπόμενο.

Το ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ δρομολογήθηκε στις αρχές του καλοκαιριού με προσωρινή άδεια σκοπιμότητας, για τη διευκόλυνση της επιβατικής κίνησης. Από την πρώτη στιγμή, όμως αναφέρθηκαν παράπονα κατοίκων και επιβατών για μεροληπτική συμπεριφορά των Λιμενικών Αρχών για συνεχείς καταμετρήσεις επιβατών μόνο στο νεοδρομολογηθέν πλοίο.

Η αντίληψη των κατοίκων για μεροληπτική συμπεριφορά, οδήγησε στη δημιουργία διάχυτου κλίματος προκατάληψης κατά της Λιμενικής Αρχής, ώστε η απόφαση του Λιμενάρχη Λαυρίου, ο οποίος ανέλαβε υπηρεσία μόλις τρεις ημέρες πριν τα γεγονότα, για καταμετρήσεις και μη απόπλου κανενός πλοίου με υπεράριθμους επιβάτες, αντιμετωπίστηκε με έντονη δυσπιστία και καχυποψία.

Η παράθεση των γεγονότων κατά χρονολογική σειρά όπως προκύπτει από τις μαρτυρίες των εμπλεκόμενων προσώπων έχει ως εξής:

21.00 Προγραμματισμένη αναχώρηση του ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ.

21.20 Κατάπλους του πλοίου στο λιμάνι της Κέας.

22.00 Προγραμματισμένη αναχώρηση του ΜΥΡΙΝΑ ΕΞΠΡΕΣ, το οποίο είχε καταπλεύσει εν τω μεταξύ.

Κατόπιν ρητής εντολής του Λιμενάρχη Λαυρίου για καταμετρήσεις σε όλα τα δρομολόγια, η δύναμη του Λιμενικού Σταθμού Κέας (συνολικά 5 άτομα) προέβη σε καταμετρήσεις κατά την επιβίβαση των επιβατών και στα δύο πλοία.

21.50 Κατά την διαδικασία επιβίβασης στο ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ και όταν ήδη είχαν επιβιβαστεί 434 επιβάτες, δεδομένου ότι το θερινό πρωτόκολλο του πλοίου επιτρέπει την επιβίβαση 449 επιβατών, ανακοινώθηκε στα μέλη του πληρώματος από το Λιμενοσταθμάρχη Κέας ότι, εκτιμώντας τον αριθμό των ατόμων και οχημάτων που περίμεναν έξω από το πλοίο προς επιβίβαση, υπήρχε πιθανότητα ο συνολικός τελικός αριθμός των επιβαινόντων να υπερβεί τον επιτρεπόμενο. Επομένως, μόνο 15 επιπλέον επιβάτες μπορούσαν να επιβιβαστούν, παρά το γεγονός ότι ανάμεσα στα προς επιβίβαση πρόσωπα με εισιτήριο, υπήρχαν και οδηγοί αυτοκινήτων που ήδη είχαν επιβιβάσει τα οχήματά τους στο γκαράζ του πλοίου αλλά και οδηγοί δικύκλων, που περίμεναν περισσότερο από μία ώρα κατά σύσταση των υπευθύνων του πλοίου, για να επιβιβαστούν πρώτα τα αυτοκίνητα.

Μετά την παρέλευση **10´ περίπου**, χρονικό διάστημα κατά το οποίο δεν μπορούν να αποτυπωθούν με ακρίβεια οι ενέργειες του πλοιάρχου, των μελών του πληρώματος και της Λιμενικής Αρχής, για τον τρόπο επιβίβασης των τελευταίων 15 επιβατών, ακολούθησαν έντονες διαμαρτυρίες από τους αναμένοντες προς επιβίβαση που κατέληξαν σε βίαιη και ανεξέλεγκτη επιβίβαση απροσδιόριστου

αριθμού ατόμων και οχημάτων (δικύκλων και αυτοκινήτων), που ανέμεναν στην προβλήτα, με αποτέλεσμα ο αριθμός των τελικώς επιβιβασθέντων, σύμφωνα με τον Λιμενοσταθμάρχη Κέας, να ξεπερνά κατά πολύ τον επιτρεπόμενο των 449.

Κατά την παραπάνω βίαια επιβίβαση των δικύκλων, που ήταν ήδη στον καταπέλτη του πλοίου (τα οποία προηγήθηκαν των οχημάτων που δεν είχαν επιβιβαστεί) και κατά την προσπάθεια παρεμπόδισής τους από τους άνδρες της Λιμενικής Αρχής σημειώθηκε ο ελαφρύς τραυματισμός του Λιμενοσταθμάρχη Κέας από δίκυκλο.

22.10 Ο προϊστάμενος του Λιμενικού Σταθμού Κέας, κρίνοντας ότι είχαν επιβιβαστεί περίπου 80 υπεράριθμοι επιβάτες, ενημέρωσε το Λιμενάρχη Λαυρίου και απαγόρευσε τον απόπλου του πλοίου, ζητώντας από τα μέλη του πληρώματος να ανακοινώσουν ότι, προκειμένου να αποπλεύσει το πλοίο, πρέπει οι υπεράριθμοι επιβάτες να εξέλθουν και να μετεπιβιστούν στο παρακείμενο ΜΥΡΙΝΑ ΕΞΠΡΕΣ που είχε τη δυνατότητα να παραλάβει και άλλους επιβάτες. Η ανακοίνωση αυτή δεν ακούστηκε από τα megάφωνα του πλοίου. Σε κάθε περίπτωση πάντως δεν υπήρξε μετεπιβίβαση επιβατών.

Η υπεύθυνος του πρακτορείου που εκπροσωπεί το ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ, ισχυριζόμενη ότι δεν είχε εκδώσει υπεράριθμα εισιτήρια, ζήτησε από τη Λιμενική Αρχή να ελέγξει τα παραστατικά έκδοσης των εισιτηρίων, ενώ ταυτόχρονα ο πλοίαρχος, με ευθύνη του οποίου καταμετρούνται οι επιβαίνοντες, δεν ήταν σε θέση να προσδιορίσει συγκεκριμένο αριθμό επιβαινόντων.

22.20 Απόπλους του ΜΥΡΙΝΑ ΕΞΠΡΕΣ χωρίς να επιβιστούν επιβάτες του ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ, γεγονός που δυσχέρανε τις περαιτέρω προσπάθειες αποβίβασης των υπεράριθμων επιβατών από το πλοίο, καθώς δεν διαφαινόταν πια τρόπος αντιμετώπισης της έκτακτης κατάστασης που διαμορφώθηκε.

22.30 Μετάβαση του Λιμενοσταθμάρχη στο Λιμενικό Σταθμό για την αποστολή σήματος στον Θάλαμο Επιχειρήσεων του ΥΕΝ και στο Λιμεναρχείο Λαυρίου με την περιγραφή της μέχρι τότε διαμορφωμένης κατάστασης

22.40 Επανάπλους του ΜΥΡΙΝΑ ΕΞΠΡΕΣ στο λιμάνι της Κέας, χωρίς έγκριση της λιμενικής αρχής και αποτυχημένη προσπάθεια πρυμνοδέτησης. Τόσο κάτοικοι,

όσο και επιβάτες, που είχαν κατέβει εν τω μεταξύ από το ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ, και βρίσκονταν διασκορπισμένοι στην προβλήτα του λιμανιού, παρεμπόδισαν το πλοίο να προσδέσει, ζητώντας να γίνει καταμέτρηση των επιβατών, ώστε να διαπιστωθεί ο ισχυρισμός τους ότι δεν υπήρχαν υπεράριθμοι επιβάτες. Δε διαπιστώθηκε ποιος διέταξε τον επανάπλου.

23.00 Αποστολή του σήματος από το Λιμενοσταθμάρχη προς τον Αξιωματικό Γενικών Καθηκόντων του Θαλάμου Επιχειρήσεων του ΥΕΝ και το Λιμενάρχη Λαυρίου, με την περιγραφή της κατάστασης σε αναμονή νεώτερων εντολών.

23.00-24.00 Ανακοίνωση-προτροπή από τα μεγάφωνα του ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ για μετάβαση επιβατών στο λιμενικό σταθμό για διαμαρτυρία, η οποία και πραγματοποιήθηκε κατά το παραπάνω χρονικό διάστημα.

01.30 Κατάπλους, μέσα σε έντονες αποδοκimasίες από τους παρευρισκόμενους κατοίκους και επιβάτες, του ταχύπλου του Λ.Σ. με επικεφαλής το Λιμενάρχη Λαυρίου και δύναμη 12 ανδρών, ο οποίος ενημερώθηκε για τα συμβάντα που προηγήθηκαν. Στην συνέχεια, ανακοίνωσε, ότι κατόπιν εντολής του θαλάμου επιχειρήσεων, θα αφιχθεί εκτάκτως το ΜΥΡΙΝΑ ΕΞΠΡΕΣ από το Λαύριο για να παραλάβει τους υπεράριθμους επιβάτες, αφού το ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ δεν ήταν δυνατό να αποπλεύσει με υπεράριθμους. Οι επιβάτες αντέδρασαν στην ανακοίνωση αυτή και ζήτησαν επίμονα να γίνει καταμέτρηση για να διαπιστωθεί, εάν όντως είχαν επιβιβαστεί υπεράριθμοι επιβάτες και πόσοι. Ταυτόχρονα ακούγονταν διαμαρτυρίες για μεροληπτική στάση της λιμενικής αρχής κατά του πλοίου.

02.20 Κατάπλους του ΜΥΡΙΝΑ ΕΞΠΡΕΣ από το Λαύριο, χωρίς όμως να καταφέρει να πρυμνοδετήσει, λόγω του πλήθους που διαμαρτυρόταν έντονα για την κατάσταση και παρευρισκόταν στην προβλήτα, ανακοινώσεις από τα μεγάφωνα του ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ, όπως π.χ. για σπάσιμο των μονοπωλίων κ.λ.π. Το ΜΥΡΙΝΑ ΕΞΠΡΕΣ παρέμεινε έξω από το λιμάνι της Κέας, αναμένοντας να εκτελέσει το τακτικό του δρομολόγιο, στις 06.00 το πρωί της Δευτέρας.

03.00 Άρση της απαγόρευσης απόπλου του ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ από το Λιμενάρχη Λαυρίου και αναχώρηση του πλοίου. Προηγήθηκε από τα μεγάφωνα του πλοίου ανακοίνωση προς τους επιβάτες να παραμείνουν στις θέσεις τους για να γίνει καταμέτρηση, η οποία όμως δεν πραγματοποιήθηκε. Κατά δήλωση του Λιμενάρχη

Λαυρίου κρίθηκε ότι κατά το χρονικό διάστημα παραμονής του στο λιμάνι της Κέας, είχε αποβιβαστεί ικανός αριθμός επιβατών από το πλοίο, ώστε να μην έχει υπεράριθμους επιβαίνοντες.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την αξιολόγηση των συμβάντων και των ενεργειών των Λιμενικών Αρχών, το κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη κατέληξε στις παρακάτω διαπιστώσεις:

Οι Λιμενικές Αρχές, στα πλαίσια του έργου τους για την τήρηση της τάξης στα λιμάνια, έχουν την ευθύνη για την ομαλή και απρόσκοπτη επιβίβαση και αποβίβαση στα πλοία και μεριμνούν για τον ασφαλή απόπλου και κατάπλου. Κατά την άσκηση αυτών των καθηκόντων τους, της επιβολής της τάξης, μπορεί να προκύψουν προβλήματα ιδιαίτερου χαρακτήρα, για τα οποία οι λιμενικές αρχές καλούνται να δώσουν λύση άμεσα και να αποτρέψουν έκρυθμες καταστάσεις, όπως η διερευνούμενη. Οι ενέργειες των Λιμενικών Αρχών, για την εκτόνωση της κρίσης και την εξεύρεση λύσης, κρίνονται εκ των υστέρων, εκ του αποτελέσματος.

Το γεγονός, στην συγκεκριμένη υπόθεση, της καθυστέρησης του απόπλου του πλοίου ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ για περισσότερο από 6 ώρες και η ταλαιπωρία των επιβατών καθιστά επιτακτική την ανάγκη εντοπισμού εκείνων των σημείων που η Λιμενική Αρχή θα μπορούσε να είχε ενεργήσει με περισσότερη αποτελεσματικότητα.

Τα σημεία αυτά αφορούν, τόσο ενέργειες με σκοπό την πρόληψη των συμβάντων, όσο και κινήσεις διευθέτησης του προβλήματος.

Δεδομένης της κατάστασης που είχε δημιουργηθεί στη γραμμή Λαύριο-Κέα-Λαύριο, υπήρχε αναγκαιότητα για εκτίμηση της αναμενόμενης επιβατικής κίνησης, αφού είναι γνωστή η προτίμηση του επιβατικού κοινού για τα βραδινά δρομολόγια. Παράλληλα, με την ενημέρωση των πρακτόρων από το Λιμενάρχη Λαυρίου ότι θα γίνονται καταμετρήσεις, θα έπρεπε να διατηρηθεί και συνεχής επαφή μαζί τους, ώστε να περιοριστεί η πιθανότητα έκδοσης υπεραρίθμων εισιτηρίων. Με αυτό τον τρόπο θα είχε αξιολογηθεί επαρκώς το γεγονός της μη πληρότητας του δρομολογίου των 22.00 (ΜΥΡΙΝΑ ΕΞΠΡΕΣ) σε σχέση με το δρομολόγιο των 21.00 (ΕΞΠΡΕΣ

ΚΑΡΥΣΤΟΣ) και θα είχε διαπιστωθεί η ανάγκη για αυξημένα προληπτικά μέτρα και ετοιμότητα.

Τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να είναι:

- η καλύτερη δυνατή χωροταξική ρύθμιση του χώρου αναμονής των επιβατών προς επιβίβαση (σε σχέση με τη δυνατότητα του Λιμένα)
- συνεργασία και τελική συνεννόηση με τον πλοίαρχο για τακτικό-σταδιακό τρόπο επιβίβασης, ώστε σε περίπτωση που επιβεβαιώνονταν οι υποψίες για ύπαρξη υπεραριθμών εισιτηρίων να περιοριζόταν η πιθανότητα βιαιάς και ανεξέλεγκτης επιβίβασης
- καταμέτρηση των επιβατών σε ικανή απόσταση έξω από το πλοίο και όχι μέσα σε αυτό, ώστε σε περίπτωση διαπίστωσης επιβατών με υπεράριθμα εισιτήρια να είναι εύκολη η απαγόρευση εισόδου τους. Αντίθετα, η καταμέτρηση των επιβατών μέσα στο πλοίο δυσχεραίνει την απομάκρυνση των υπεράριθμων.
- για τους οδηγούς, ο έλεγχος των ατομικών τους εισιτηρίων και των εισιτηρίων των οχημάτων τους να γίνεται συγχρόνως, για να μην παρατηρείται το φαινόμενο, οδηγοί που ήδη είχαν σταθμεύσει τα οχήματά τους στο γκαράζ και δεν είχαν ελεγχθεί/ συνυπολογιστεί ως επιβάτες, να κρίνονται ως υπεράριθμοι και κατά συνέπεια να τους απαγορεύεται η επιβίβαση.

Διαπιστώνεται επίσης, ότι μετά τη βίαιη επιβίβαση επιβατών και την απαγόρευση του απόπλου, δεν αναφέρονται συντονισμένες προσπάθειες απομόνωσης του πλοίου, ώστε με την συνδρομή του πλοίαρχου και των μελών του πληρώματος να γίνει καταμέτρηση, τόσο των επιβιβασθέντων, όσο και των εισιτηρίων που είχαν κοπεί κατά την είσοδο στο πλοίο. Σύμφωνα δε με μαρτυρίες, κατά τη διάρκεια των γεγονότων, παρατηρήθηκε ότι η είσοδος και η έξοδος από το πλοίο ήταν ελεύθερη.

Το αποτέλεσμα ήταν να απαγορευτεί ο απόπλους, χωρίς να είναι σε θέση η Λιμενική Αρχή να ανακοινώσει με ακρίβεια τον τελικό αριθμό των υπεραριθμών που είχαν ήδη επιβιβαστεί, ώστε στην εντολή που δόθηκε στον πλοίαρχο για την αποβίβαση των υπεραριθμών επιβατών να μην αναφέρεται συγκεκριμένος αριθμός.

Αξιοσημείωτο είναι, ότι, αν και η βίαιη και ανεξέλεγκτη επιβίβαση επιβατών έγινε μετά το χρονικό σημείο κατά το οποίο είχαν ελεγχθεί τα εισιτήρια των ήδη 434 επιβιβασθέντων επιβατών, τελικά βρέθηκαν περισσότερα αποκόμματα, χωρίς να μπορεί να εξακριβωθεί πότε και πώς ελέγχθηκαν.

Εξάλλου, το γεγονός ότι η Λιμενική Αρχή δεν επιβεβαίωσε ότι εκτελέστηκε η εντολή της προς τον πλοίαρχο, να ανακοινώσει από τα μεγάφωνα του πλοίου την αναγκαιότητα άμεσης μετεπιβίβασης των υπεράριθμων επιβατών στο παρακείμενο ΜΥΡΙΝΑ ΕΞΠΡΕΣ προκειμένου να αποπλεύσει άμεσα το ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ, συντέινει στην σύγχυση και εκνευρισμό των επιβατών.

Στο χρονικό δε διάστημα που ακολούθησε μέχρι την άφιξη του Λιμενάρχη Λαυρίου στην Κέα, περίπου στις 01.30, δεν σημειώνονται άλλες προσπάθειες για καταγραφή του ακριβούς αριθμού των υπεράριθμων επιβατών, παρά την επίμονη απαίτηση των επιβατών, ώστε να γίνει μία ύστατη προσπάθεια να ανακοινωθεί πόσοι πρέπει να αποβιβαστούν, δεδομένου ότι, αφού η είσοδος και η έξοδος στο πλοίο ήταν ανεξέλεγκτη η κατάσταση του πλοίου ήταν πιθανό να είχε διαφοροποιηθεί. Κατά τα φαινόμενα, η κατάσταση στο διάστημα αυτό είχε εκφύγει του ελέγχου των Λιμενικών Αρχών.

Η τελική διαπίστωση του ακριβούς αριθμού υπεράριθμων εισιτηρίων έγινε λίγο πριν τον απόπλου του ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ από τον Λιμενάρχη Λαυρίου. Σύμφωνα με αυτή, βρέθηκαν 28 εισιτήρια περισσότερα από το επιτρεπτό, αλλά το πλοίο τελικά απέπλευσε, διότι κρίθηκε ότι κατά το χρονικό διάστημα που ήταν παρών ο Λιμενάρχης Λαυρίου, αποβιβάστηκε ικανός αριθμός επιβατών, ώστε ο συνολικός αριθμός των επιβαινόντων να μην είναι μεγαλύτερος του επιτρεπτού ορίου των 449. Τούτο, αν και μάλλον ανασφαλές, καθόσον στο πλοίο είχαν εισέλθει και μη επιβάτες, ίσως ήταν την ώρα εκείνη η ενδεδειγμένη λύση, εφόσον κατά την κρίση του Λιμενάρχη δεν ήταν ο αριθμός των τυχόν υπεράριθμων τόσο μεγάλος, ώστε να δημιουργήσει θέματα ασφάλειας των επιβαινόντων.

Στο σημείο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι στις προσπάθειές τους οι Λιμενικές Αρχές δεν έτυχαν της οφειλόμενης συνδρομής από τον πλοίαρχο και τα μέλη του πληρώματος του ΕΞΠΡΕΣ ΚΑΡΥΣΤΟΣ. Σύμφωνα με μαρτυρίες, τα μέλη του πληρώματος επέτρεψαν στους υπεράριθμους επιβάτες να επιβιβασθούν, ενώ με ανακοίνωσή τους από τα μεγάφωνα του πλοίου προς όλους τους επιβάτες,

προέτρεπαν να μην μετεπιβιβαστούν και να προχωρήσουν στην κατάληψη του Λιμενικού Σταθμού, καταγγέλλοντας μεροληπτική μεταχείριση εκ μέρους των Λιμενικών Αρχών. Όλα αυτά συνέτειναν στην δημιουργία κλίματος ιδιαίτερης έντασης, μη συνεργασίας και αμφισβήτησης των επιλογών των Λιμενικών Αρχών.

Από την συνολική εκτίμηση των διαπιστώσεων που αναφέρθηκαν, συνάγεται το συμπέρασμα ότι δεν εκτιμήθηκε επαρκώς η σοβαρότητα της κατάστασης, ώστε να γίνουν οι κατάλληλοι χειρισμοί, τόσο για την πρόληψη της διαφαινόμενης κρίσης, όσο και για την εξεύρεση της τελικής λύσης. Η λήψη των κατάλληλων μέτρων πρόληψης

αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθόσον από προηγούμενη εμπειρία προκύπτει, ότι η αποβίβαση υπεράριθμων επιβατών από πλοίο είναι δύσκολη, λόγω της δεδομένης αρνητικής στάσης τους. Η παρέλευση του χρόνου άλλωστε, χωρίς διαφαινόμενη λύση, ήταν αναμενόμενο να επιδράσει επιβαρυντικά στους επιβάτες και να οδηγήσει σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις.

Ένα επιπλέον στοιχείο που συνετέλεσε στη δημιουργία της χαώδους κατάστασης που δημιουργήθηκε και επέτεινε την δυσφορία των επιβατών ήταν ότι δεν υπήρξε ενημέρωση τους, τόσο ως προς τον ακριβή αριθμό των υπεράριθμων επιβατών, όσο και ως προς τις ενέργειες των λιμενικών αρχών για την εξεύρεση λύσης. Επίσης δεν υπήρξε επαρκής ενημέρωση για την δυνατότητα μετεπιβίβασης των υπεράριθμων επιβατών στο παρακείμενο ΜΥΡΙΝΑ ΕΞΠΡΕΣ.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Από την αξιολόγηση των διαπιστώσεων και των συμπερασμάτων που προέκυψαν από τη διερεύνηση της υπόθεσης, προκύπτουν ορισμένα προβλήματα που εμποδίζουν τις Λιμενικές Αρχές από την απρόσκοπτη εκτέλεση του πραγματικά δύσκολου έργου τους, ειδικότερα στο μέρος που αφορά στην εξυπηρέτηση των πολιτών. Η επίλυση των προβλημάτων αυτών με «απλές» λύσεις θα συμβάλλει στην περαιτέρω βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών προς αυτούς.

Συγκεκριμένα:

- καλύτερη οργάνωση του χώρου επιβίβασης των επιβατών του λιμένα της Κέας είναι προφανές ότι θα συμβάλει στην ομαλή και ασφαλή επιβίβαση των επιβατών στα πλοία. Η μελέτη για τη δημιουργία ξεχωριστού στεγασμένου χώρου θα πρέπει να γίνει με πρωτοβουλία του Λιμενικού Ταμείου, κατόπιν πρότασης της Λιμενικής Αρχής για την αναγκαιότητά της και με τη συνέργεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ώστε να συνδυαστεί η λειτουργικότητα με τη διατήρηση του περιβαλλοντικού χαρακτήρα του λιμανιού.
- δημιουργία ενός χώρου ελέγχου των εισιτηρίων (check-in) κρίνεται απαραίτητη για τον πληρέστερο έλεγχο των προς επιβίβαση επιβατών και τον ασφαλή απόπλου των πλοίων.
- σε συγκεκριμένες περιόδους αιχμής και σε ημερήσια βάση είναι αναγκαίο να ενισχύεται η δύναμη του Λιμενικού σταθμού Κέας από άνδρες του Λιμεναρχείου Λαυρίου.
- να επικεντρωθούν οι προσπάθειες των Λιμενικών Αρχών στην εντατικοποίηση των ελέγχων των πρακτορείων ειδικά κατά τις περιόδους αιχμής, ως προς την υποχρέωσή τους να μην εκδίδουν υπεράριθμα εισιτήρια, αλλά και των υπευθύνων των πλοίων, ως προς την υποχρέωση τους από τις κείμενες διατάξεις, για καταμετρήσεις.
- ένταξη όλων των πρακτορείων στο ενιαίο on-line σύστημα καταχώρησης και έκδοσης εισιτηρίων διευκολύνει τις παραπάνω ενέργειες(ως γνωστό στις πρόσφατες προσωρινές δρομολογήσεις έχει δοθεί παράταση από το ΥΕΝ για την ένταξή τους στο σύστημα).
- να τυποποιηθούν οι έλεγχοι και οι ενέργειες εκ μέρους των λιμενικών αρχών ώστε να μην δημιουργείται στους πολίτες, αλλά και στους εμπλεκόμενους φορείς, η άποψη ότι οι λιμενικές αρχές «ευνοούν» μέσα από τις διαδικασίες ορισμένα ακτοπλοϊκές εταιρίες.

Οι παραπάνω προτάσεις, κατά την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη, θα συμβάλουν στην καλύτερη συνεργασία των λιμενικών αρχών με τις τοπικές αρχές, τους πράκτορες, το προσωπικό των πλοίων αλλά κυρίως με τους κατοίκους. Συνεργασία που θα καταστήσει δυνατή την αμοιβαία εμπιστοσύνη, που μόνο αυτή μπορεί να οδηγήσει στην καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη.

Κύριε Υπουργέ,

Στα πλαίσια της κοινής προσπάθειας για μια αρμονική σχέση κράτους – πολίτη, ώστε να αποφεύγονται καταστάσεις που αποβαίνουν σε βάρος των πολιτών και πάντοτε με γνώμονα την αναζήτηση μηχανισμών βελτίωσης της εξυπηρέτησης του πολίτη και της συνεπακόλουθης μείωσης της τριβής στις σχέσεις λιμενικών αρχών-πολιτών, σας καταθέτουμε το παρόν πόρισμα και παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση και συνεργασία.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Αρχηγό Λιμενικού Σώματος